

Sygn. akt IV U 898/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy/Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie

Wydział IV

w składzie:

Przewodniczący SSO Monika Wąsowicz

Protokolant Dorota Chrząstek

po rozpoznaniu w dniu 9 grudnia 2016 r. w Częstochowie

sprawy E. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania E. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C.

z dnia 24 czerwca 2016 r. Nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązuje organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. do ustalenia wysokości i podjęcia wypłaty emerytury ubezpieczonego E. O. (O.) od dnia 1 czerwca 2016 roku w wysokości i na zasadach ustalonych decyzją z dnia 22 kwietnia 2016 roku przy uwzględnieniu dodatkowego okresu zatrudnienia i opłaconych z tego tytułu składek za okres od dnia 1 kwietnia 2016 roku do dnia 10 czerwca 2016 roku.

Sygn. akt IV U 898/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 czerwca 2016 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. ustalił wysokość i podjął wypłatę emerytury ubezpieczonego E. O. od 1 czerwca 2016 roku.

Wysokość emerytury została obliczona przy uwzględnieniu kwoty składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji w wysokości 173.783,03 złotych, kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego wynoszącej 477.263,28 złotych, średniego dalszego trwania życia 258 miesięcy. Kwota emerytury wyniosła 2.523,44 złote.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony, domagając się jej zmiany i wyliczenia mu emerytury tak jak w poprzedniej decyzji w kwocie 2.680,76 złotych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na okoliczności wskazane w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył, co następuje.

E. O. urodził się w dniu (...). W dniu 14 kwietnia 2016 roku ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury. Decyzją z dnia 22 kwietnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od dnia 8 kwietnia 2016 roku, to jest od osiągnięcia wieku emerytalnego. Do ustalenia wysokości emerytury zgodnie z artykułem 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy uwzględnił kwotę składek zewidencjonowanych na koncie, z uwzględnieniem waloryzacji wynoszącą 183.607,24 złotych, kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego wynoszącą 512.051,24 złotych oraz średnie dalsze trwanie życia wynoszące 259,50 miesiąca. Ustalona w powyższy sposób wysokość emerytury wyniosła 2.680,76 złotych. Równocześnie organ rentowy zawiesił wypłatę powyższego świadczenia z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia przez ubezpieczonego.

W dniu 10 czerwca 2016 roku E. O. złożył wniosek o wznowienie postępowania w sprawie prawa do emerytury. Do wniosku załączył świadectwo pracy potwierdzające rozwiązanie stosunku pracy z dniem 10 czerwca 2016 roku.

Rozpoznając powyższy wniosek organ rentowy zaskarżoną decyzją ustalił wysokość i podjął wypłatę emerytury ubezpieczonego E. O. od 1 czerwca 2016 roku. Wysokość emerytury została obliczona przy uwzględnieniu kwoty składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji w wysokości 173.783,03 złotych, kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego wynoszącej 477.263,28 złotych, średniego dalszego trwania życia 258 miesięcy. Kwota emerytury wyniosła 2.523,44 złote.

(dowód: akta rentowe, wyliczenie kapitału początkowego i waloryzacji składek k.28-29 i k.50-51)

Zgodnie z art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 887), jeżeli po dniu od którego przyznano emeryturę określoną w artykule 24, lub 24a emeryt podlegał ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, wysokość świadczenia ulega ponownemu ustaleniu w sposób ustalony w ustępie 2. Ustęp 2 przepisu artykułu 108 powołanej ustawy stanowi, iż emerytury obliczone według zasad określonych w artykule 26, powiększa się o kwotę wynikającą z podzielenia składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu ustalenia prawa do emerytury, o której mowa w artykule 24 i 24a i zwaloryzowanej zgodnie z artykułem 25 przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia, ustalone dla wieku danego ubezpieczonego w dniu złożenia wniosku o przeliczenie wysokości emerytury, z uwzględnieniem ustępu 4 i 5.

W niniejszej sprawie niesporne jest, że decyzją z dnia 22 kwietnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury, ustalając jednocześnie wysokość tego świadczenia i zawieszając jego wypłatę z uwagi na kontynuowanie przez niego zatrudnienia. Sporne w niniejszej sprawie jest w jaki sposób należy ustalić wysokość emerytury ubezpieczonego na skutek wniosku ubezpieczonego złożonego w dniu 10 czerwca 2016 roku o podjęcie wypłaty świadczenia po rozwiązaniu stosunku pracy.

Wysokość emerytury ustalonej w zaskarżonej decyzji, na skutek tego wniosku ubezpieczonego, jest niższa niż dotychczas ustalona w decyzji z dnia 22 kwietnia 2016 roku z uwagi na inny sposób waloryzacji składek. Za rok 2015 organ rentowy dokonał, wydając zaskarżoną decyzję, waloryzacji rocznej, podczas gdy w przypadku decyzji z dnia 22 kwietnia 2016, biorąc pod uwagę, iż wniosek był złożony w kwietniu 2016 roku, organ rentowy dokonywał waloryzacji kwartalnej, która jest zdecydowanie korzystniejsza od waloryzacji rocznej, oraz w ramach zaskarżonej decyzji z dnia 24 czerwca 2016 roku uwzględniano mniejszą liczbę miesięcy składkowych, z uwagi na krótszy okres pomiędzy powszechnym wiekiem emerytalnym, a faktycznym wiekiem przejścia na emeryturę. I te elementy zadecydowały o tym, że tak ustalona emerytura jest niższa od decyzji ustalonej od wysokości ustalonej w pierwotnej decyzji z dnia 22 kwietnia 2016 roku.

Odwołanie ubezpieczonego zasługiwało na uwzględnienie. Stanowisko organu rentowego, że skoro ubezpieczony w decyzji z dnia 22 kwietnia 2016 roku został pouczone, że wysokość emerytury ma charakter zaliczkowy a właściwa jej wysokość zostanie ustalona po rozwiązaniu stosunku pracy na warunkach art. 25 ustawy emerytalnej, to

organ rentowy w zaskarżonej decyzji prawidłowo ustalił wysokość emerytury z uwzględnieniem zwaloryzowanych i zaewidencjonowanych składek do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego podjęto wypłatę świadczenia.

Odwołujący miał już bowiem ustalone prawo do emerytury, a tylko zawieszona była jej wypłata. Tym samym po ustaniu przyczyny zawieszenia wypłaty świadczenia, czyli po rozwiązaniu stosunku pracy, można było dokonać jedynie przeliczenia wysokości emerytury zgodnie z artykułem 108 tej ustawy, zgodnie z którym, jeżeli po dniu, od którego przyznano emeryturę określoną w artykule 24 lub 24a, emeryt podlegał ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym, wysokość tego świadczenia ulega ponownemu ustaleniu w sposób określony w ustępie 2, czyli emerytura ta ulega przeliczeniu tylko poprzez doliczenie składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dacie, od której przyznano emeryturę do daty rozwiązania stosunku pracy i podzieleniu tego przez średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku ubezpieczonego. Podstawę obliczenia emerytury stanowi więc kwota składek zewidencjonowanych od miesiąca, od którego została podjęta wypłata emerytury po raz pierwszy, do miesiąca poprzedzającego miesiąc zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury, o czym stanowi ustęp 4 artykułu 108 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 6 października 2015 roku w sprawie III UZP 9/15 wyraził pogląd, że mając na względzie unormowania artykułu 108 w związku z artykułem 183 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, pojawia się pytanie o zasadność dokonania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w tamtym stanie faktycznym w czerwcu 2014 roku ponownego ustalenia podstawy obliczenia wysokości emerytury ubezpieczonego, a nie ponownego ustalenia samej wysokości świadczenia, w sytuacji, gdy prawo do emerytury nabyte z mocy artykułu 24 tego aktu zostało przyznane wnioskodawcy, a świadczenie obliczono decyzjami organu rentowego już w maju 2014 roku, z jednoczesnym zawieszeniem wypłaty świadczenia z uwagi na kontynuowanie przez uprawnionego zatrudnienia u dotychczasowego pracodawcy bez rozwiązania stosunku pracy.

Sąd rozpoznający odwołanie w niniejszej sprawie podzielił w pełni powyższy pogląd i stanął na stanowisku, że w takiej sytuacji powinno dojść do ustalenia na nowo wysokości emerytury, ale nie poprzez ponowne ustalenie jej wysokości tak jak byłaby przyznawana po raz pierwszy, tylko z odwołaniem się do decyzji pierwotnej, przyznającej ubezpieczonemu prawo do tego świadczenia, to jest do decyzji z dnia 22 kwietnia 2016 roku i z uwzględnieniem składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dacie, od której przyznano świadczenie po raz pierwszy, to jest od kwietnia 2016 roku do dnia rozwiązania stosunku pracy, czyli do dnia 10 czerwca 2016 roku.

Podobnie wypowiedział się Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 3 marca 2016 roku wydanym w sprawie III AUa 520/15 i stwierdził, że kwotę emerytury w systemie zdefiniowanej składki ustala się tylko jedynie raz, albo w dniu nabycia prawa do świadczenia, albo w dniu realizacji ryzyka, obecnie jedynym ryzykiem jest rozwiązanie stosunku pracy. Tak ustalona już raz emerytura może być już tylko powiększona w przypadku dalszego opłacania składek, w sposób podany w artykule 108 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W tymże wyroku Sąd Apelacyjny w Krakowie wskazał również, że w odniesieniu do emerytury nabytej na podstawie artykułu 24 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nie ma odpowiednika z artykułu 110 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pozwalającego na ponowne ustalenie świadczenia w sytuacji zawieszenia prawa ze względu na nierozwiązanie stosunku pracy. W wyroku z dnia 3 marca 2016 roku Sąd Apelacyjny w Katowicach w sprawie III AUa 981/15 (LEX nr 2031100) wyjaśnił, iż przepis art. 25 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przewiduje waloryzację roczną składek i kapitału początkowego zgromadzonego na indywidualnym koncie, dokonywaną tylko przed przyznaniem prawa do emerytury. Natomiast przepis art. 25 a ust. 2 tej ustawy przewiduje waloryzację kwartalną dokonywaną już po ustaleniu tego prawa. Waloryzacja roczna przeprowadzona ostatni raz w czerwcu roku nabycia prawa do emerytury odnosi się przy tym do osób, którym w tym miesiącu przyznano prawo do tego świadczenia. Tymczasem w odniesieniu do osób, które nabyły do niego prawo w pozostałych miesiącach, dokonuje się jeszcze waloryzacji kwartalnej.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i przyznał ubezpieczonemu prawo do wypłaty emerytury w wysokości przyznanej pierwotnie decyzją z dnia 22 kwietnia 2016

roku, z ustaleniem jej ponownej wysokości liczonej od dnia 1 czerwca 2016 roku z zastosowaniem artykułu 108 ustęp 1 i 2 ustawy emerytalnej.